

Scopus: proces oraz kryteria wyboru czasopism

Zgłoszenie czasopisma naukowego do bazy Scopus

Zgłoszenia czasopisma może dokonać wydawca lub redaktor naczelny, poprzez wypełnienie i przesłanie odpowiedniego formularza:

 <https://suggestor.step.scopus.com/suggestTitle/step1.cfm>

Inne formy zgłoszenia czasopisma, takie jak np. drogą mailową, nie są przyjmowane. Każde zgłoszenie otrzymuje numer identyfikacyjny za pomocą, którego można śledzić etapy procesu oceny. Procedura weryfikacji zgłoszenia i ocena trwa ok. 6-12 miesięcy. Każda decyzja zawiera uzasadnienie i informację o przyczynach przyjęcia lub odrzucenia czasopisma. Decyzja zawiera również wskazówki do dalszego rozwoju czasopisma.

Jeśli zgłoszone czasopismo nie spełnia wymogów minimalnych lub zostało odrzucone w wyniku oceny merytorycznej, nakładany jest na nie okres karencji (embargo), wynoszący od kilku miesięcy do 5 lat. Długość okresu karencji zależy od tego, jak długo może zająć wprowadzenie koniecznych zmian. Ponowne zgłoszenie czasopisma przed upłynięciem okresu karencji jest automatycznie odrzucone. Od decyzji odmownej wydawca może się odwołać, ale tylko w przypadku uchybień proceduralnych, a nie merytorycznych.

Wydawcy, którzy nie są pewni czy czasopismo spełnia wszystkie wymogi mogą skorzystać z oferowanej przez Scopus usługi oceny wstępnej dla czasopism:

 <https://www.elsevier.com/pl-pl/connect/usuga-oceny-wstpnej-czasopism>

Konsultacja jest bezpłatna, ale jednorazowa. Wydawnictwo może uzyskać pomoc w ocenie gotowości czasopisma i identyfikacji słabych punktów.

Przed przyjęciem do bazy Scopus czasopisma poddawane są ocenie. Proces oceny przebiega w dwóch etapach: oceny spełnienia tzw. kryteriów minimalnych, a następnie – w przypadku ich spełnienia – etap pełnej oceny merytorycznej przez niezależną radę Content Selection and Advisory Board. Grupa ekspertów liczy 17 osób, lista nazwisk jest jawna, znajduje się pod linkiem:

 <https://www.elsevier.com/solutions/scopus/how-scopus-works/content/scopus-content-selection-and-advisory-boar>

W procesie oceny merytorycznej firma Elsevier nie bierze udziału i nie ma na wpływu na decyzję rady.

Etap I Ocena kryteriów minimalnych

Aby przejść do kolejnego etapu oceny merytorycznej, czasopismo musi:

- 1.** Posiadać dokładnie opisany i odpowiednio realizowany proces recenzji naukowej publikowanych treści

Wszystkie czasopisma indeksowane w bazie Scopus są zobowiązane do posiadania jasno opisanych zasad recenzowania publikowanych treści, a także do rygorystycznego przestrzegania tych zasad. Nie ma wskazania preferowanego modelu recenzji naukowej i redakcja czasopisma powinna samodzielnie wybrać model recenzji najbardziej odpowiedni dla reprezentowanej tematyki. Wymogiem jest jednak, aby recenzje były prowadzone przez naukowców z zachowaniem dobrych praktyk, pozwalających na zapewnienie, że proces recenzji jest obiektywny.

- 2.** Ukazywać się regularnie i posiadać zarejestrowany numer ISSN

Każde czasopismo zgłaszane do bazy Scopus musi mieć numer ISSN zarejestrowany w Międzynarodowym Centrum ISSN oraz musi być wydawane przez co najmniej 2 lata. Pozwala to na ocenę funkcjonowania czasopisma i minimalizuje ryzyko indeksowania czasopism o charakterze drapieżnym. Ponadto, czasopismo powinno ukazywać się zgodnie z deklarowanym harmonogramem (np. kwartalnik powinien ukazywać się cztery razy w roku w podobnych odstępach czasu).

- 3.** Posiadać treści, które są istotne i dostępne dla międzynarodowych czytelników:

- abstrakty, słowa kluczowe i tytuły muszą być w języku angielskim
- strona internetowa musi posiadać wersję w języku angielskim
- zapewniony dostęp online do treści
- bibliografia musi być w alfabecie łańciskim

Ponieważ celem bazy jest indeksowanie prac dostępnych dla międzynarodowego środowiska naukowego, wymagane jest, aby tytuły, słowa kluczowe oraz abstrakty były dostępne w języku angielskim. Pozostałe treści mogą być publikowane w dowolnym języku, według uznania redakcji czasopisma. Wymagane jest również, aby strona internetowa czasopisma była dostępna w języku angielskim, zwłaszcza informacje dotyczące funkcjonowania czasopisma, czyli m.in.: zakres i cel czasopisma, zasady recenzowania, skład redakcji i rady naukowej (wraz z pełnymi nazwami i krajami afiliacji), instrukcje dla autorów, ew. umowy dotyczące praw autorskich oraz oświadczenia autora, informacje o wydawcy (pełne dane kontaktowe) oraz wyczerpujące oświadczenie o przestrzeganiu zasad etyki.

- 4.** Posiadać oświadczenie dotyczące przestrzegania określonych zasad etyki wydawniczej

Wymagane jest, aby każde czasopismo miało udostępnione dla wszystkich wyczerpujące oświadczenie dotyczące zasad etyki. Jego treść ma jasno i wyczerpująco opisywać zakres praw, obowiązków i odpowiedzialności autorów, recenzentów, redaktorów, a także ma zawierać informacje o postępowaniu i konsekwencjach w przypadku wykrycia naruszenia tych zasad przez którąkolwiek ze stron. Oświadczenie musi mieć formę opisową, linki do opisów standardów nie są uznawane, opis jednego naruszenia (np. typu ghostwriting) również nie jest wystarczający.

Etap II Ocena merytoryczna przez radę ekspertów

Przed skierowaniem czasopisma do tego etapu, zespół oceniający czasopismo uzupełnia wnioski o informacje istotne do przeprowadzenia oceny i może poprosić wydawnictwo o istotne informacje dotyczące funkcjonowania czasopisma.

Kryteria oceny merytorycznej podzielone są na 5 kategorii:

KRYTERIA

1. Polityka czasopisma	• przekonująca polityka prowadzenia czasopisma przez redakcję• sposób realizacji recenzji naukowej• różnorodność geograficzna pochodzenia redaktorów i autorów artykułów (wymagana jest zgodność różnorodności pochodzenia autorów, redaktorów, a także recenzentów, z zakresem tematycznym, tytułem oraz misją czasopisma, np. od czasopisma o charakterze międzynarodowym, oczekiwane jest, że w tworzenie czasopisma zaangażowane będą osoby z różnych zakątków świata)
2. Treść	• wkład merytoryczny w stan wiedzy w danej dyscyplinie• jakość i zgodność opisu celu i tematyki czasopisma z publikowanymi treściami• przejrzystość i jakość abstraktów• czytelność artykułów (język, układ i formatowanie tekstu)
3. Reputacja czasopisma	• cytowanie czasopisma przez źródła indeksowane w bazie Scopus (Uwaga! Nie jest to kryterium determinujące przyjęcie lub odrzucenie czasopisma, a jedynie informacja wspomagająca kompleksową ocenę czasopisma)• reputacja redaktorów (weryfikacja afiliacji, dorobku naukowego i aktywności w danej dziedzinie)
4. Regularność wydawania	• brak opóźnień względem deklarowanego harmonogramu wydawniczego (weryfikacja harmonogramu ukazywania się, ilości artykułów)
5. Dostępność treści	• pełne treści dostępne on-line• strona czasopisma dostępna w języku angielskim• jakość strony internetowej czasopisma (wizualny aspekt strony – czy jest przejrzysta i intuicyjna)

Niniejsza instrukcja została sporządzona na podstawie artykułu dr inż. Katarzyny Gacy-Zajac, *Indeksowanie czasopism naukowych w bazie Scopus*, 2018.

<https://www.elsevier.com/pl-pl/connect/indeksowanie-czasopism-naukowych-w-bazie-scopus>